آرمان ملی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۲۴۹
یکشنبه
۱۴۰۰•۱۲•۱۵
۰۳ شعبان ۱۴۴۳/ ۰۶ مارس ۲۰۲۲

«آرمان‌ملی» از فرصت‌ها و تهدیدهای بحران اوکران گزارش می‌کند:

فرصت بازگشت سریع به بازار انرژی

۱۰۰ میلیون ذخایر شناور نفت در کنار ورود به بازار گاز اروپا، از فرصت‌های ایجاد شده از رهگذر جنگ اوکراین برای ایران است؛ فرصتی که قطر با ۱۱۰ تانکر قصد دارد تا گاز مایع LNG اروپا را تامین کند

آرمان‌ملی - محمدسیاح: حمله نظامی روسیه علیه اوکراین با وجود اینکه تهدیدی برای امنیت منطقه محسوب می‌شود و باعث شد تا فرصت‌هایی که پیش از تحریم‌ها در اختیار ایران بوده و در دوران تحریم‌ها از دست رفته، بازهم قابل دسترسی برای ایران باشد. این فرصت‌ها به‌ویژه در حوزه انرژی، غلات، مواد شوینده و... که پیش از این در اختیار اوکراین یا روسیه بوده است حالا با خارج‌شدن این ۲ کشور به‌دلیل جنگ و تحریم؛ به بازاری مستعد برای حضور ایران تبدیل شده‌اند چراکه در شرایط حاضر کشورهایی که مشتری این ۲ کشور بوده‌اند، با ناپایداری واردات محصولات موردنیاز مواجه شده و به همین دلیل هم ایران می‌تواند جایگزین خوبی برای بازارهای منطقه‌ای باشد؛ اما این اتفاق نیاز به اقدام سریع ایران برای احیای برجام، رفع موانع صادرات، توسعه روابط اقتصادی از طریق دیپلماسی سیاسی و اقتصادی و همچنین رفع تنش‌هایی است که در حال حاضر چه از طریق تندروها در ایران ایجاد شده و چه تبلیغات منفی‌ای که از سوی دشمنان ایران صورت گرفته است. روسیه یکی از کشورهایی است که در دوران تحریم انرژی ایران؛ مشتریان و جایگاه ایران در بازار جهانی انرژی به‌ویژه گاز را گرفت. حمله نظامی روسیه علیه اوکراین وارد روز نهم خود شده و ادامه‌دارشدن این نبرد سبب شده تا بازارهای صادراتی هر دو کشور به‌ویژه اوکراین دچار اختلال شوند. از طرفی تحریم سنگین روسیه در همه ابعاد هم تقریبا دست این کشور را از بازارهای جهانی به‌ویژه منطقه کوتاه کرده و ادامه جنگ این وضعیت را تشدید خواهد کرد. این اتفاق بدین معناست که کشورهای دیگر از جمله ایران فرصت دارند تا افسار بازارهایی که از دست روسیه و اوکراین به واسطه همین جنگ خارج شده را در دست بگیرند. حمید حسینی، عضو اتاق بازرگانی ایران درباره تحریم‌های روسیه و فرصت‌ها و تهدیدهای این اتفاق برای ایران، با اشاره به اینکه میزان صادرات گاز پارس‌جنوبی در ایران حدود ۲۵ میلیون متر مکعب، اما این میزان در روسیه ۲۰۰ میلیارد است، گفت: «روسیه بیش از کل تولید پارس‌جنوبی ما در بازار جهانی گاز صادر می‌کند. اگر بخواهند این کشور را در این حوزه تحریم کنند قیمت‌های جهانی گاز به‌شدت افزایش پیدا می‌کند که این موضوع کمکی به درآمدهای ارزی ایران است.» او اضافه کرد: «مهمترین فرصت‌های اقتصادی‌ای که ایران در تحریم روسیه می‌تواند کسب کند افزایش قیمت نفت و گاز و امکان بازگشت سریع‌تر به بازار جهانی نفت است. با توجه به اینکه روسیه ۱۰ میلیون و ۷۰۰، ۸۰۰ هزار بشکه نفت تولید می‌کند، بیش از ۱۰ درصد تولید بازار جهانی نفت را دارد و توانست این تولید را در داخل مصرف و نصفش را صادر کند، از این نظر هم فرصت برای ایران وجود دارد. ضمن اینکه با توجه به تحریم روسیه این احتمال وجود دارد روسیه مجبور شود بخشی از فروش این فرآورده‌های نفتی‌اش را از کانال ایران انجام دهد که این موضوع نیز یک فرصت برای اقتصاد ایران است. ضمن اینکه تامین نیازهایش هم از بازار جهانی به مشکل می‌خورد و تنها مسیری که می‌تواند برای روسیه باز ماند مسیر دریای خزر باشد و از این نظر هم می‌تواند به نفع ایران باشد.» حسینی تصریح کرد: «از دیگر فرصت‌های ایجاد شده این است که اوکراین رقیب ما در بازارهای منطقه است، با توجه به اینکه بسیاری از زیرساخت‌های اوکراین از بین رفته فرصتی برای ما در عراق و کشورهای همسایه به‌ویژه در بازار فولاد، موادغذایی، پروتئینی، نوشیدنی‌ها، آب‌میوه‌ها و شوینده‌ها به‌وجود می‌آید. از طرفی روسیه در حوزه‌های نفتی عراق در حوزه‌های مشترک ما با عراق با شرکت‌های لوک اویل، گازپروم و... حضور دارد. در کنسرسیومی که روسیه حضور دارد کشورهای غربی و جنوب شرقی آسیا مثل پتروناس نیز هستند که با توجه به تحریم روسیه ممکن است به کار خودشان ادامه ندهند، بنابراین ممکن است تولید عراق به‌عنوان رقیب ما در بازار جهانی نفت، دچار با اخلال مواجه شود.» حسینی در این میان تهدیدی که متوجه ایران می‌شود در حوزه کالاهای اساسی است، بیان داشت: «ما در این زمینه ۸۰ درصد وابسته هستیم یکی از راه‌های تامین کالاهای اساسی ما از طریق روسیه، اوکراین، آرژانتین، برزیل و هند به‌عنوان تولیدکننده هستند. با توجه به اینکه اوکراین در این زمینه دارای پتانسیل بسیار بالا و توان تامین غذای ۶۰۰ میلیون نفر را داشته و روسیه هم خودش بزرگترین تولیدکننده غلات بوده، بنابراین این موضوع می‌تواند باعث افزایش قیمت و کمبود کالا در کشورمان شود و اینها همه می‌توانند در بازار ایران اثر منفی داشته باشند.»

سرنوشت ذخایر شناور

در حال حاضر ایران به‌دلیل تحریم‌هایی که در حوزه انرژی با آنها مواجه است نمی‌توان به‌راحتی نفت و گاز خود را به‌فروش برساند و از این‌رو بخشی از تولیدات نفتی خود را به‌صورت شناور ذخیره کرده است. ذخایری که برخی از کارشناسان آن را تا ۱۰۰ میلیون بشکه تخمین می‌زنند که در صورت امضای توافق احیای برجام می‌تواند به بازارهای جهانی سرازیر شود. این شرایط با وضعیت حمله نظامی روسیه علیه اوکراین بیش از گذشته برای ایران فراهم شده است به شکلی که حتی کارشناسان غربی هم به این موضوع اذعان دارند که ذخایر شناور نفت ایران افزایش یافته و آماده تحویل به بازارهای جهانی است!

فرصت صادرات

قیمت نفت هفته گذشته تحت‌تاثیر تحریم‌های غرب علیه روسیه به‌دلیل حمله نظامی به اوکراین، برای نخستین‌بار در یکدهه گذشته به حدود ۱۲۰ دلار در هر بشکه رسید و تنها خبر نزدیک‌شدن به توافق هسته‌ای ایران بود که باعث شد قیمت‌ها اندکی عقب‌نشینی کنند. به‌نظر می‌رسد مذاکرات به پایان نزدیک شده و از دیدار قریب‌الوقوع وزیران صحبت می‌شود. به گفته تحلیلگران، اما حتی اگر توافقی منعقد شود، چند ماه زمان می‌برد تا پایبندی ایران به توافق تایید شده و تحریم‌ها رفع شوند و این بدین معناست که بعید است تا ماه «می» یا ژوئن نفت بیشتری از ایران به بازار عرضه شود. تحلیلگران می‌گویند اکثر پالایشگاه‌های نفت جهان سال‌هاست به‌دلیل تحریم‌ها موفق به خرید نفت ایران نشده‌اند و به دو تا سه ماه زمان برای انجام تغییرات فنی و فراهم کردن امکان از سرگیری واردات نفت ایران نیاز دارند و هنگامی که پایبندی ایران به توافق تایید شد، ایران نیازی به صبر کردن برای افزایش تولید میادین نفتی ندارد و می‌تواند از نفتی که در ذخایرش دارد، استفاده کند تا اندکی از فشاری که روی قیمت‌ها به‌دلیل کندی عرضه روسیه به دلیل تحریم‌های غربی وجود دارد، کاسته شود. شرکت اطلاعاتی «کپلر» برآورد کرده ایران تا اواسط فوریه ۱۰۰ میلیون بشکه نفت در ذخایر شناور داشته و می‌تواند برای مدت حدود سه ماه یک‌میلیون بشکه در روز معادل یک درصد از عرضه جهانی، نفت عرضه کند، اما این افزایش عرضه موقتی خواهد بود. انتظار می‌رود ایران پس از توافق تولید نفت را افزایش دهد، اما تحلیلگران می‌گویند ممکن است سه تا شش مان زمان ببرد تا صادرات نفت ایران به میزان یک تا ۱.۳ میلیون بشکه در روز رشد کند و افزایش بیشتر تولید سال‌ها زمان می‌برد و به سرمایه‌گذاری بزرگ در زیرساخت نفتی فرسوده بستگی دارد. با این حال ذخایر شناور ایران می‌تواند به سرعت وارد بازار شود و ایران آمادگی‌هایی برای این منظور انجام داده است.

ذخایری که به‌زودی تخلیه می‌شوند

همایون فلک‌شاهی، تحلیلگر ارشد کپلر گفت: ما شاهد افزایش میزان نفت ایران در ذخایر شناور در آب‌های چین از ۷.۸ میلیون بشکه در اوایل ژانویه به ۱۴ میلیون بشکه در حال حاضر هستیم. این وضعیت نشان می‌دهد ذخایر شناور مذکور در انتظار تخلیه در روزها یا هفته‌های آینده هستند. سارا وخشوری، رئیس شرکت SVB International نیز معتقد است: ایران با پیش‌بینی صادرات قریب‌الوقوع، بخشی از ذخایر شناور میعانات را به پایانه نفتی جزیره خارک منتقل کرده و میزان آن حدود ۲۰ میلیون بشکه است و حداقل ۵۰ میلیون بشکه مایعات ذخیره شده برای صادرات فوری وجود دارد. این در حالی است که یک منبع بازرگانی اروپایی گفته «پروسه رفع تحریم‌ها به‌دلیل بحران در اوکراین و مختل‌شدن صادرات نفت روسیه، ممکن است سریع‌تر از سال ۲۰۱۵ باشد.» به‌نظر می‌رسد فرصت‌های پیش آمده برای بازگشت ایران به بازار انرژی و دستیابی به بازارهای منطقه همزمان با درگیری روسیه و اوکراین و احتمال امضای برجام و رفع سریع‌تر تحریم‌ها نشان از افق روشنی برای ایران دارد تا با توجه به افزایش قیمت نفت، بتواند عقب‌ماندگی‌های سال‌های تحریم را جبران کند. البته این اتفاق منوط به این است که درآمدهای ناشی از صادرات نفت در بروزرسانی همین صنعت مورد استفاده قرارا بگیرد تا بتواند ظرفیت نفتی و گازی کشور را ارتقا دهد.

در بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۱ در مجلس

بار دیگر نسخه تکلیفی برای بانک‌ها پیچیده شد

آرمان‌ملی: روزگذشته بخش درآمدی لایحه بودجه ۱۴۰۱ در صحن علنی مجلس بررسی شد و براساس آن نمایندگان نسبت تصویب به معافیت مالیاتی پزشکان و فرهنگیان در مناطق محروم، آزادسازی واردات خودرو، همچنین مخالفت با دریافت مالیات بر ارزش‌افزوده از برخی مناطق آزاد، بخشودگی مالیاتی کسب‌وکارهای آسیب‌دیده از کرونا به‌همراه الزام دولت برای فروش منابع نفتی به نرخ سامانه معاملات الکترونیکی و تخصیص ۴.۵ میلیون یورو برای تقویت بنیه دفاعی کشور اقدام کردند. البته در بین مصوبات دیروز آزادسازی واردات ۷۰ هزاردستگاه خودرو که از سال قبل به چالش اصلی نمایندگان مبدیل شده بود و هر بار با درب بسته مجمع تشخیص مواجه بود همگام با دستور رئیس‌جمهور برای برنامه‌ریزی واردات خودرو از نکات حائز اهمیتی بود که به نوعی هم خواسته دیرینه نمایندگان را محقق کرد و هم به نوعی نشان از همسویی مجلس با دولت داشت از سوی دیگر مخالفت نمایندگان با دریافت مالیات بر ارزش افزوده از مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نیز یکی از نکات مثبتی بود که اگرچه تردیدی وجود ندارد مناطق آزاد از اهداف واقعی خود جامانده‌اند اما کارشناسان بارها هشدار داده‌اند که دریافت مالیات برارزش افزوده از همین میزان مزیت مناطق آزاد نیز خواهد کاست و عملا فعالیت این مناطق بدون مشوق‌های مالیاتی فاقد توجیه خواهدد بود.

معافیت مالیاتی پزشکان و فرهنگیان

براساس این گزارش روزگذشته در جریان بررسی بخش درآمدی لایحه بودجه سال ۱۴۰۱ با اصلاح جز الحاقی ۱ تبصره ۱۲ ماده واحده این لایحه موافقت شد که براساس آن پزشکان عمومی و متخصص و فرهنگیان شاغل در مناطق محروم کشور با درآمد سالیانه تا سقف ۲۴۰ میلیون تومان از پرداخت مالیات معاف شدند. همچنین از دیگر مصوبات دیروز موافقت با بندالحاقی (۳) تبصره ۱۰ ماده واحده لایحه بودجه بود که بر اساس آن مشمولان نظام وظیفه عمومی مقیم خارج از کشور که حداقل پنج سال از زمان فراخوان آنها به خدمت وظیفه عمومی گذشته باشد، با رعایت اصل یکصد و دهم (۱۱۰) قانون اساسی می‌توانند با پرداخت معادل ریالی پانزده هزار (۱۵۰۰۰) یورو کارت معافیت از خدمت سربازی دریافت کنند که این مبلغ برای سربازان متاهل با یک فرزند با ۲۵ درصد تخفیف اعمال می‌شود.

مخالفت با مالیات بر ارزش‌افزوده

گفتنی است یکی دیگر از مصوبات دیروز موافقت نمایندگان با با حذف بند (ش) تبصره ۶ ماده واحده لایحه بودجه در خصوص دریافت مالیات ارزش‌افزوده در مناطق آزاد بود که فعالان این حوزه را مجبور به پرداخت مالیات برارزش افزوده همچون سرزمین اصلی می‌کرد پیشنهاد حذف این بند از سوی سلیمی نماینده محلات و دلیجان مطرح شد و تاکید کرد دریافت مالیات در مناطق آزاد مغایر با بحث سرمایه‌گذاری و دلسرد شدن سرمایه‌گذاران در این مناطق خواهد بود. در ادامه امیرآبادی فراهانی نماینده مردم قم در مخالفت با پیشنهاد حذف بند (ش)، گفت: نباید به مردم و افکارعمومی آدرس غلط داد. براساس این بند مالیات بر ارزش‌افزوده از مصرف‌کننده نهایی در مناطق آزاد دریافت خواهد شد و سرمایه‌گذاران همچنان طبق گذشته معاف از مالیات خواهند بود. دولت با پیشنهاد حذف موافقت کرد اما کمیسیون تلفیق لایحه بودجه نیز با پیشنهاد حذف مخالف بود که در نهایت نمایندگان به حذف این بند رأی موافق دادند. از سوی دیگر نمایندگان مجلس دیروز به حمایت از کسب وکارهای آسیب‌دیده از کرونا پرداختند که براساس آن با بند (ق) تبصره ۶ ماده واحده لایحه موافقت شد و کسب‌وکارهای خرد از معافیت مالیاتی برخوردار شدند.

فروش فرآورده‌های نفتی

البته در جریان بررسی لایحه بودجه نمایندگان برای سیستم بانکی نسخه تکلیفی هم پیچیدند به‌گونه‌ای که با اصلاح بند الحاقی ۵ تبصره ۴ ماده واحده لایحه بودجه موافقت شد و درنتیجه آن سهم هر یک از بانک‌ها و وزارتخانه‌ها برای پرداخت تسهیلات جهت اجرای پروژه‌ها تا سقف ۲۰۰ هزار میلیارد تومان تعیین شد. همچنین نمایندگان دولت را مکلف به فروش، تهاتر و یا مبادله منابع ارزی حاصل از صادرات نفت، گاز، میعانات گازی، فرآورده‌های نفتی و گازی و سایر منابع با نرخ سامانه معاملات الکترونیکی کردند که این تکلیف از طریق موافقت نمایندگان با با اصلاح جزء ۲ بند الحاقی ۱ تبصره ۱ ماده واحده لایحه بودجه رقم خورد. نمایندگان مجلس در جلسه دیروز جزء یک و ۲ بند (ی) تبصره یک ماده واحده لایحه بودجه را نیز تصویب کردند و بر اساس دولت مکلف شد تا از طریق شرکت ملی نفت مبلغ ۴ میلیارد و پانصد میلیون یورو به برنامه تقویت بنیه دفاعی و تحقیقات راهبردی دفاعی تخصیص دهد. ضمن آنکه با تصویب اصلاح بند (ز) تبصره یک لایحه بودجه مقرر شد سهم قیر دستگاه‌های اجرایی از ۱۵ هزار به ۱۹ هزار میلیارد تومان افزایش یابد.

قیمت در بازار آزاد (به تومان)

سکه و طلا		ارز		خودرو			
سکه امامی	۱۱,۸۵۰,۰۰۰	دلار آمریکا	۲۵,۵۱۱	سمند LX	۲۶۳,۰۰۰,۰۰۰	سایپا ۱۱۱	۱۸۳,۰۰۰,۰۰۰
سکه بهار آزادی	۱۱,۹۲۰,۰۰۰	یورو	۲۸,۱۷۲	دنا	۳۶۶,۰۰۰,۰۰۰	تیبا	۱۷۸,۵۰۰,۰۰۰
نیم سکه	۶,۷۸۰,۰۰۰	پوند انگلیس	۳۴,۱۳۸	پژو ۴۰۵ SLX	۳۰۷,۰۰۰,۰۰۰	ساینا	۱۹۳,۰۰۰,۰۰۰
ربع سکه	۳,۸۲۰,۰۰۰	درهم امارات	۶۹۴۴	پژو پارس	۲۷۵,۰۰۰,۰۰۰	کوییک R	۱۹۹,۰۰۰,۰۰۰
سکه گرمی	۲,۳۷۰,۰۰۰	لیر ترکیه	۱۸۰۰	پژو ۲۰۶ تیپ ۲	۲۶۹,۰۰۰,۰۰۰	وانت زامیاد (آپشنال)	۳۱۲,۰۰۰,۰۰۰
هر گرم طلای ۱۸ عیار	۱,۲۰۱,۳۴۳	دلار کانادا	۲۰,۳۰۰	رانا پلاس	۲۷۰,۰۰۰,۰۰۰	شاهین	۳۴۲,۰۰۰,۰۰۰

نیم‌نگاه

گرانی «آجیل» این بار به بهانه کاهش تولید و صادرات

آرمان‌ملی: با نزدیک‌شدن به روزهای پایانی سال بازار در حالی با افزایش تقاضا و رونق مواجه شده که با افزایش قیمت افسارگسیخته آجیل و خشکبار این نگرانی برای اتحادیه‌ها شکل گرفته که همچون بازار شب یلدا شاهد کاهش تقاضا باشیم. درواقع هم‌اکنون در این بازار قیمت هر کیلو پسته از مرز ۴۰۰ هزارتومان عبور کرده و سایر اقلام خشکباری نیز به تبعیت رشد قیمت زیادی را تجربه کرده‌اند موضوعی که فعالان این حوزه دلایل گرانی را کاهش ۶۰ درصدی تولید عنوان کرده و معتقدند گرانی‌ها ربطی به واحدهای عرضه نداشته و افزایش قیمت محصولات در نتیجه کاهش تولید به تنش‌های بازار منجر شده است. اگرچه برخلاف این ادعاها تجربه نشان داده بخش قابل ملاحظه‌ای گرانی محصولات و اقلام مصرفی شب عید نتیجه زیادخواهی فعالانی است که سعی دارند از آشفته بازار کنونی و شرایط پرابهام اقتصادی بیشترین بهره را ببرند. در این رابطه مصطفی احمدی؛ رئیس اتحادیه خشکبار و آجیل‌فروشان، با بیان اینکه خشکبار قیمت مصوب ندارد، می‌گوید: عرضه و تقاضا، میزان تولید و نرخ ارز تعیین‌کننده قیمت خشکبار است. در سالجاری برخلاف سال‌های گذشته قیمت آجیل شب یلدا از سوی اتحادیه تعیین و اعلام شد به این دلیل که مخلفات این آجیل با آجیل نوروز متفاوت است از این‌رو قیمت حداقل و حداکثری آن را اعلام کردیم. وی با اشاره به تنوع جنس در ایام نوروز، اظهارکرد: مدیریت قیمت‌گذاری در بازار نوروز دشوار است و از آنجایی که قیمت مصوب در این صنف وجود ندارد عرضه و تقاضا نرخ آن را تعیین می‌کند. احمدی با بیان اینکه بازار خرده‌فروشی از ۲۳ اسفند آغاز می‌شود، افزود: در حال حاضر عمده‌فروشان اقدام به خرید اقلام مورد کرده‌اند. بنابراین انتظار می‌رود بازار نوروز همانند شب یلدا نباشد چراکه میزان خرید نسبت به سال‌های گذشته کاهش چشمگیری داشت. به گفته رئیس اتحادیه خشکبار؛ گرانی خشکبار ارتباطی با گران‌فروشی ندارد و میزان سود فروشندگان اعضا نسبت به سال‌های گذشته یک پنجم شده است اما از آنجایی که قیمت‌ها بالاست و قدرت خرید مردم کاهش پیدا کرده میزان خرید نیز روند نزولی به‌خود گرفته است. این فعال صنفی با بیان اینکه در سال‌های گذشته خریداران با ۵۰۰ هزارتومان نیاز خود را تهیه می‌کردند، گفت: در سالجاری هر خریدار برای خرید آجیل حداقل باید یک‌میلیون تومان هزینه کند و این میزان پول به معنی خرید در حجم قابل توجه هم نیست. احمدی میزان کاهش تولید خشکبار در سالجاری را حدود ۶۰ درصد خواند و ادامه داد: میزان تولید در سالجاری در برخی از اقلام کمتر از نیاز داخلی بود از این‌رو برای صادرات آن باید محتاطانه عمل می‌کردیم اما متاسفانه برخی از مسئولان وزارت کشاورزی چندان موافق این سیاست نیستند و همین مساله باعث برخی گرانی‌ها شده است. باید این نکته را در نظر داشت که نرخ ارز از ابتدای سال افزایش چندانی را تجربه نکرده است. این فعال صنفی با بیان اینکه روند صادرات تخمه باید متوقف شود، گفت: تولید تخمه‌جات از جمله آفتابگردان، ژاپنی و کدو ۶۰ درصد کاهش داشت از این‌رو اگر صادرات تخمه به کشورهای عراق، افغانستان و پاکستان ادامه داشته باشد در داخل کشور با مشکل مواجه خواهیم شد.

ذره‌بین

در پی تصویب واردات ۷۰ هزار دستگاهی

واردات خودرو بازار را به آرامش خواهد رساند؟

آرمان‌ملی: سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور در بازدید سرزده از ایران‌خودرو در حالی بر آزادسازی واردات خودرو در سه ماه ابتدای سال آینده تاکید کرده که روزگذشته نمایندگان مجلس نیز که مدت‌ها برای قانونی کردن واردات خودرو تلاش کرده بودند؛ اما با سد مجمع تشخیص مصلحت نظام مواجه شده بودند با مناسب تشخیص‌دادن فضا نسبت به تصویب واردات ۷۰ هزاردستگاه خودرو سواری و سنگین اقدام کردند تا به‌لحاظ تامین منابع بودجه‌ای نیز تصمیم رئیس‌جمهور به مرحله اجرا برسد. البته فارغ از اینکه ممنوعیت واردات در سال ۹۷ براساس تصمیم سران قوا و از سوی دولت صورت گرفت و اساسا از سرگیری واردات نیازی به مصوبه مجلس نداشته و به‌نظر می‌رسد تلاش نمایندگان نیز برای ورود به حوزه خودرو چندان قابل توجیه نیست اما رویای واردات خودرو در حالی قرار است محقق شود که در این رابطه اظهارنظرات متفاوتی وجود دارد. به‌طوری که برخی از کارشناسان این اقدام را عاملی در افزایش رقابت‌پذیری و ارتقای کیفیت محصولات داخلی دانسته و معتقدند حتی واردات محدود نیز علاوه بر آنکه قیمت‌های بی‌ضابطه خودروهای خارجی دست دوم را تحت‌الشعاع قرار خواهد داد می‌تواند در کاهش قیمت محصولات داخلی نیز تاثیر چشمگیری داشته باشد به‌ویژه در خودروهای چینی که تنها به‌دلیل بازار انحصاری با قیمت‌هایی تا چند برابر قیمت واقعی به دفروش می‌رسند از سوی دیگر برخی از تحلیلگران محدودیت تعداد واردات را خود زمینه‌ساز فساد و رانتی دانسته که به افزایش قیمت این خودروها دامن خواهد زد و معتقدند گرانی و تنش موجود در بازار خودرو ارتباطی به کمبود ناشی از تولید نداشته و از آنجایی که ۷۰ درصد تقاضای بازار را دلالانی تشکیل می‌دهند که نقدینگی خود را به بازار خودرو سرازیر کرده‌اند حذف این بازار دلالی از سوی متولیان اقتصاد البته با استفاده از ابزارهای مالیاتی می‌تواند بخش قابل‌ملاحظه‌ای از تنش‌های بازار را بکاهد به گفته کارشناسان البته شفافیت در معاملات و حذف دلالان همگام با آزادسازی واردات به‌همراه حذف انحصار موجود در بازار و البته خروج دولت از قیمت‌گذاری دستوری اقداماتی است که می‌تواند پس از سال‌ها صنعت خودرو را به آرامش برساند. براساس این گزارش روزگذشته در کمیسیون تلفیق مجلس شورای اسلامی، متن جز یک الحاقی تبصره ۷ بودجه سال ۱۴۰۱ اصلاح شد که براساس آن به منظور تامین مالی شبکه راه‌آهن کشور و ایجاد خطوط ریلی مورد نیاز اعم از قطار عادی، برقی، پرسرعت و قطارشهری و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام در خطوط ریلی و اصلاح نقاط حادثه‌خیز در جاده‌ها، توسعه فرهنگ حمل‌ونقل و ارتقا مدیریت عبور و مرور و ناوگان حمل‌ونقل به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۴۰۱ از محل ارز غیرصادراتی و با رعایت سیاست‌های کلی نظام نسبت به صدور مجوز واردات به‌صورت ذیل توسط بخش خصوصی اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی با تعرفه ورودی که به تصویب هیات وزیران می‌رسد اقدام و درآمد ناشی از آن را پس از گردش خزانه به حساب ردیف شماره ۵۰ این قانون واریز کند. در این رابطه سیدمحمدرضا میرتاج‌الدینی رئیس کمیته هدفمندی یارانه‌های کمیسیون تلفیق بودجه سال ۱۴۰۱ نیز در خصوص اقلام وارداتی موردنظر در الحاقی تبصره ۷، می‌گوید: اقلام وارداتی شامل تعداد ۵۰ هزار دستگاه خودروی سواری و ۲۰ هزاردستگاه خودروی سواری دوگانه‌سوز هیبریدی و برقی، تعداد ۱۰ هزاردستگاه کامیون، تریلی، تریلی یخچالدار و کشنده، تعداد ۱۰ هزاردستگاه اتوبوس برون‌شهری و درون‌شهر، تعداد یک‌هزار دستگاه واگن و واگن یخچالدار و تعداد ۵ هزاردستگاه دستگاه ماشین‌آلات سنگین راهسازی اعم از نوع ساخت یا حداکثر ۵ سال ساخت خواهد بود. در رابطه با تاثیر آزادسازی واردات خودرو بر صنعت و بازار، «فربد زاوه»، کارشناس خودرو و منتقد هم با اشاره به اینکه صنعت خودرو در ایران به بنگاه تغییر پیدا کرده است، می‌گوید: نبودن صنعت خودرو از بودن آن بهتر است. وی افزود: اشتغال، ارزبری و خودکفایی هیچکدام در صنعت خودرو رخ نداده است. هیچکدام از ارزش‌هایی که برای صنعت خودرو تعریف شده بود، قابلیت دسترسی ندارد. به‌دلیل اینکه تمامی هزینه آن را باید مصرف‌کننده بپردازد. زاوه همچنین بیان داشت: تنظیم بازار باید به‌واسطه بازار صورت بگیرد و واردات و صادرات باید از همدیگر جدا شود. بازار تولید را باید از بازار مصرف جدا کرد تا مصرف‌کننده ایرانی در انتخاب خود آزاد باشد. تمام کشورهایی که مانند ایران در چاله صنایع ناکارآمد بودند، به این امر پرداختند.

بنگاه‌ها

کمبود روغن همگام با انکارهای دولتی

آرمان‌ملی: کمبود و افزایش قیمت روغن در حالی از سوی مصرف‌کننده این کالای اساسی مطرح می‌شود که بازهم همچون روال مرسوم مسئولان دولتی روش تکذیب را در پیش گرفته و متولیان وزارت جهادکشاورزی تاکید کرده‌اند این کالا به میزان لازم در بازار وجود داشته و بازار در آرامش است. درواقع تنش و گرانی در بازار کالاهای اساسی که از گوشت و برنج آغاز شد در حال حاضر به روغن تسری‌یافته و علاوه برمصرف‌کنندگان خرد برخی از اتحادیه‌های نیز از کمبود آن برای تولید خبر داده‌اند در این بین به گفته وزارت جهاد کشاورزی واردات روغن نیز یک‌میلیون تن بیش از سال قبل انجام گرفته تا تنش‌های احتمالی به حداقل برسد اما آنچه به‌عنوان اصلی‌ترین دلیل تنش‌های کنونی عنوان می‌شود بازهم حضور دلالان و محتکرانی است که نگران از حذف رانت ارز ۴۲۰۰ تومانی کالاهای اساسی در سال آینده تصمیم به ذخیره‌سازی کالا گرفته‌اند تا از فضای باقی مانده بیشترین سود را به‌دست آورند. در این زمینه محمد حسین‌زاده، کارشناس اقتصادی با اشاره به اینکه اخبار متعددی در خصوص کمبود روغن در بازار در فضای مجازی مطرح شده است که یکی از وظایف دولت بررسی و صحت سنجی این موارد است تا قبل از وقوع حادثه دنبال راهکار باشد، گفت: در فضای‌مجازی طی روزهای اخیر دیده‌ایم که مردم از کمبود روغن در برخی از شهرستان‌ها گلایه کرده‌اند به همین دلیل به‌نظر می‌رسد وظیفه اصلی وزارت جهاد بررسی این شرایط است تا مشخص شود آیا این گلایه‌ها به‌حق است و یا یک جوسازی علیه دولت است. وی ادامه داد: زمانی که تنشی به بازار کالاهای اساسی وارد می‌شود، به‌سادگی نمی‌توان آن را جبران کرد. به‌عنوان مثال در سال گذشته کشور در مقطعی با کمبود روغن مواجه شد در حالی که نیاز ماهیانه تقریبا حدود ۱۷۰ هزار تن روغن است اما دولت با عرضه ۲ برابری هم نتوانست تا مدت‌ها بازار را آرام کند. زیرا مردم وقتی التهابی را در بازار مشاهده می‌کنند قطعا به سمت احتکار کالاهای اساسی روی می‌آوردند چه بسا که اکنون این اتفاق درخصوص برنج نیز رخ داد. از ابتدای سال تاکنون قریب به دو میلیون و سیصد هزار تن کالا برای بخش صنعت روغن از محل واردات روغن خام و دانه روغنی تامین شده که حدود یک‌میلیون تن بیشتر از سال قبل است. از سوی دیگر منابع آگاه می‌گویند که اتفاقات رخ داده در بازار روغن عمدتا ناشی از مباحث مطرح شده مبنی بر تغییر نرخ ارز بوده که منجر به احتکار روغن از سوی برخی صنوف شده است هر چند که بخش خصوصی نیز در واردات روغن به مشکل برخورده و نیاز است که وزارت جهادکشاورزی هرچه سریع‌تر اقدام به رفع مشکلات بخش‌خصوصی کند تا تجار بتوانند اقدام به واردات و تولید روغن کنند. همچنین گفته می‌شود دولت از ذخایر خود برای تامین نیاز بازار استفاده می‌کند و بنابراین مشکلی تا آخر سال در حوزه روغن وجود ندارد. درهمین زمینه یک منبع آگاه در وزارت جهادکشاورزی بحث کمبود روغن در شهرستان‌های کشور را رد کرد و بیان داشت: در هیچ فروشگاه و قفسه‌ای کمبود روغن وجود ندارد و در همه فروشگاه‌ها عرضه به اندازه کافی انجام می‌شود.

بازار سرمایه

با رشد بیش از ۱۷ هزار واحدی شاخص مطرح شد:

واکنش بازار به سفر «گروسی»

آرمان‌ملی: بازارسرمایه روز شنبه در نخستین روز از معاملات هفته بلاخره از لاک تدافعی خارج شد و شاخص کل با رشد بیش از ۱۷ هزار واحدی در کانال یک‌میلیون و ۲۹۸ هزار واحدی قرار گرفت. درواقع این رشد بازار به‌گفته تحلیلگران واکنش به سفر «گروسی» به ایران بوده که سیگنال قدرتمندی از نزدیک‌بودن مذاکرات را ارسال کرده است. براساس این گزارش روزگذشته در بازارسرمایه ۹ میلیارد و ۶۰۴ میلیون سهم و اوراق مالی قابل معامله در ۴۴۰ هزار و ۳۶۲ نوبت دادوستد شد که ارزشی بالغ بر ۴ هزار و ۵۹۶ میلیاردتومان را در پی داشت و شاخص کل با رشد ۱۷ هزار و ۶۲۷ واحدی به رقم یک‌میلیون و ۲۹۸ هزار واحد رسید. همچنین شاخص کل هم وزن نیز با افزایش ۱۶۴۱ واحدی به ۳۳۵ هزار و ۸۰۴ واحدی رسید. علاوه بر این در معاملات دیروز نمادهای، اصلی‌ترین نمادهای ملی صنایع مس ایران با ۲۱۰۰ واحد، معدنی و صنعتی چادرملو با ۲۰۲۳ واحد و شستا با ۱۵۵۴ واحد بیشترین تاثیر مثبت را داشتند و در مقابل نمادهای، تیپیکو با ۲۱۱ واحد، شیران با ۷۴ واحد و صنعتی بهشهر با ۶۲ واحد بیشترین تاثیر منفی بر روی شاخص کل بورس داشتند. گفتنی است در بازار فرابورس نیز روزگذشته وضعیتی مشابه حاکم بود به‌طوری که در این بازار ۳ میلیارد و ۶۱۱ میلیون سهم و اوراق مالی قابل معامله به ارزش بیش از ۲ هزار و ۷۲۹ میلیاردتومان معامله شد و شاخص کل این بازار با ۴۶ واحد افزایش به رقم ۱۷ هزار و ۶۸۸ واحد دست یافت. در رابطه با دلایل رشد شاخص بسیاری از تحلیلگران سیاسی و روابط بین‌الملل اعتقاد دارند «گروسی»، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، برای برداشتن گام آخر در راه رسیدن به توافق وارد تهران شده و اگر چنین تحلیلی درست باشد، بورس به روند صعودی خود ادامه خواهد داد. این جو و فضای خوش‌بینی تا جایی است که حتی برخی از تکنیکالیست‌ها پیش‌بینی می‌کنند شاخص می‌تواند تا پیش از پایان سال و در صورت نهایی‌شدن توافق محدوده یک‌میلیون و ۴۰۰ هزار واحدی را نیز فتح کرده و سال ۱۴۰۱ را با امید رشد بازار در دل سهامداران آغاز کند. اگرچه برخی از تحلیلگران معتقدند در صورت به نتیجه‌رسیدن مذاکرات و حصول توافق نیز اتفاق خاصی روی نخواهد داد و پس از شوک‌های مثبت وهیجان‌زدگی بازار، بورس تهران دوباره به شرایط رکودی که در هفته‌های گذشته شاهدش بودیم، بازخواهد گشت.